

Előfizetési díj:

Negyedévre... 2 kor.
Félévre... 4 kor.
Egész évre... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

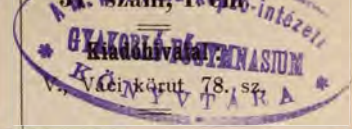
PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX. Ferencz-körút

31. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csónak-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljujhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Együttes disztornák.

A téli sportesemények közt mindenestre a legáltalánosabb kedveltségű látványosságok az egyleti disztornázások, és nemzeti erősödés szempontjából is a legtöbb figyelmet érdemelnek. Érdemes tehát az egyleti disztornázásokkal foglalkozni; keresni a módokat, melylyel az ügyet előbbre lehetne vinni. Minden sport csak úgy lendülhet fel, ha iránta nemcsak az azt űzők, hanem a közönség széles rétege is érdeklődik. Ez az érdeklődés a sportoknál a versenyek, mutatványok tömeges látogatásában nyilvánul. Ugyde itt mindjárt gátló körülményre bukkanunk, mert az egész országban nincsen egyetlen olyan téli tornacsarnok, hol nagyobb számú tornászok és megfelelő számú közönség elférne, A Nemzeti Torna-Egylet tágas csarnoka is csak kevés nézőre számítva épült, s itt is a tornászoktól kell elvenni a tért, ha nagyobb közönséget várnak. Pedig e szép csarnok könnyen el volna látható körbefutó karzattal, hol elég nagy közönség találna helyet. Az egyesület maga talán nem bírná az átalakítással járó kiadásokat, de azt hisszük, hogy ily munkára ugy a város, mint az állam szívesen nyújtana támogatást. E támogatást az egylet azzal hálálná meg, hogy

helyiségeit a téli évadban pár estére átengedné más egyleteknek is disztornáikra.

De ha egyszerre fel is épülne felsőbb tármogatás, vállalkozás, vagy egyesülés útján valamely alkalmas helyen egy hatalmas tornacsarnok, azért az ügy nem nyerne vele. Ugy vagyunk ugyanis, hogy a sok apró sport és tornaegyesület külön-külön sem elég jó tornászt, sem elég fizető közönséget nem tudna összehozni. Azért ugy kellene a hatalmasabb tornász-élet fellendítéséhez fogni, hogy több egyesület együttes disztornát rendezne: így a mutatványok is szebbek lennének, a közönség meg nagyobb számban jellene meg.

A nyári szövetkezeti disztornázások szokásos sikertelensége ne vegye el az intéző körök kedvét, mert tornázásunk, mint különben is szobai növény, még oly fejletlen, hogy a nagy szabad tért, az erős napfényt még nem bírja ki. Különben is a mi meleg nyárunkon, sőt már tavasszal is a tornászatot mindenki az időjáráshoz jobban találó sporttal cseréli fel. De télen mindenki tornázik; evezős, atléta, kerékpáros, labdarugó stb. Mindezen sportbarátoknak résztevése a disztornázásokban biztosítaná a nagy közönség érdeklődését is.

Az együttes disztornázások képe is rendkívül érdekes volna a különféle egyesületek tarka egyenruhája folytán. Az egyesületek akár versenyben, akár csak mutatványokban vennének részt, mindig magukkal hoznák ismerőseiket is a nagy disztornázásra. A közönség pedig csak oda megy dömeggel, hol azelőtt is tömeget látott.

A disztornázások rendezését illetőleg csak azt akarjuk megjegyezni, hogy szakítani kell a régi mintával; nem torna rendszert kell itt bemutatni, hanem érdekes látványosságot produkálni, csak azt és annyit kell nyújtani, a mit és amennyit a közönség unalom nélkül elnézhet. S gyenge tornászok iskola-mutatványai a lebegő gerendán, fél órás ugrási gyakorlatok, pontozási versenyek stb. a közönséget nem vonzzák, de elkergetik. Viszont azonban az is baj, ha a csarnokban a szabad terere való atléta-versenyeket rendeznek. A mi közönségünk — láttuk az ijusági versenyeken — nagyon szereti a szabadgyakorlatokat és a zenés füzereket, továbbá a nyújtó és korlát tornázást; ezek képezzék tehát a nagy disztornázások gerinczét. Azt sem tartjuk helyén valónak, hogy ily disztornában vivó versenyeket is rendeznek, maradjunk szigorúan a torna keretében.

Az együttes disztornázásoktól várjuk, hogy a különféle sportágak barátai a mindenkire nézve szükséges téli tornázásban érintkezzenek egymással s a versenyküzdelmekben támadt együleti és egyéni ellentétek barátsággá melegednének. Ettől a barátságtól pedig azt reméljük, hogy valamikor oly egyesülésnek veti meg alapját, melytől idővel elvárhatjuk, hogy építtetni fog itt a fővárosban egy olyan sportház, hol a tornászok is, a vivók is hatalmas helyiséget találnak, hol az együttes disztornázások is lefolyhatnának kellő számú közönség jelenlétében. Egy ily ház építése talán már ma is jó üzlet volna, de később, ha a sportélet barátságosabb, egybetartóbb lesz, bizonyosan azzá válik. Minden szép remények megvalósítását főleg a sportszövetségek egyesülésétől várjuk, hanem nem egy újabb egyesület alakulásával, hanem a munka megkezdésével.

Az Aradi Tornaegyesület disztornázása.

1905. december hó 16-án szombaton este tartotta az Aradi Tornaegyesület szokásos évi disztornázását a liceumi tornacsarnokban.

A színes lampionokkal nemzeti színű zászlókkal és a magyar czimmerrel szépen feldiszitett tornacsarnokot zsufozásig megtöltötte az intelligens közönség, melynek nagy részét elegans hölgyek képezték.

Az egész ország tornász és sport köreiben rendszeres működéséről előnyösen ismert Aradi Tornaegyesület mely Arad városában immár 27-ik éve szolgálja a magyar tornázás, vivás és játék ügyét, nemcsak Arad város, hanem az egész Délmagyarország tornázásának és sportjának előharczosa és megteremtője tekintendő.

Valahányszor ez az agilis egyesület házi versenyével, disztornázásaival, vagy országos tornaünnepélyeivel a nagy közönség elé lép, az az egyesület életében az erkölcsi sikert jelenti.

Pontban 7 órakor vonultak be a tornászok a Rákóczy-induló hangja mellett élükön Nagy Sándor titkár művezetővel az egyesület és az országos tornaszövetség díszes zászlói alatt, melyet a következő országos tornaünnepélyig öt évig az Aradi Tornaegyesület őriz.

A sorrend első száma négyes sorokból álló oszlopokban való felvonulás volt, mely után buzogány szabadgyakorlatok következtek, melyeket Nagy Sándor titkár-művezető vezényelt s melyek igen jól sikerültek. Majd általános szertornázás következett; az első csapat korláton és bakon (összetétel) Nádray Aurél, a második rohamdeszkán Weisz Hugó, a harmadik lovon és bakon (összetétel) Nagy Sándor vezetése alatt végeztek jól sikerült, csinos gyakorlatokat.

A következő szám az aradi állami tanítóképző intézet növendékeinek mintacsapat tornázása volt a magas korláton. Élvezettel nézte a közönség a derék ifjú tornászokat, kik szépen felépített nehéz gyakorlatokat mutattak, mintaszerű fegyelemmel és kifogástalan testtartással, melyeket a közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazott.

A gyorsan perdülő sorrend következő pontja a versenyek voltak. Első verseny szám magas ugrás helyből és sulydobás magasba összetett verseny volt. Ennek első díját Bauer Gyula 16, a második díját Grumár László 12, a harmadikat Róna Rezső 6 ponttal nyerte.

Második verseny szám összetett verseny volt korláton, magas nyújtón és lovon. A korláton és nyújtón két előírt és egy szabadon választott gyakorlatot kellett végezni, a lovat pedig hosszában terpesztett ugrással kellett átugrani. Ennek első díját Reiner Vilmos 23 ponttal, a másodikat Bruckmann Kálmán 20, a harmadikat Róna Rezső 13 ponttal nyerte el.

Ezután a magas nyújtón mutattak be a tornászok szebbnél-szebb gyakorlatokat, melyeknek befejeztével Steinitzer Pál dr. alelnök megköszönte a közönség szí-

ves érdeklődését és a verseny eredményét kihirdette. Ez alkalommal röviden jelezte az alelnök a tornázás lényegét és célját, különösen pedig az Aradi Tornasport egyesület működését, kifejezést adván annak, hogy az egyesület a fősúlyt a tömegképzésre fordítja. Célja minél tömegesebben megnyerni a közönséget a tornázás nemes eszméjének, mert nemzeti és hazafias szempontból sokkal fontosabb száz ember közül legalább is ötvenet a tornázásban kiképezni, ezeknek testi, szellemi és erkölcsi erejét nevelni és ezzel a nemzeti erőt gyarapítani, mint egyesekben felköltve az egyéni hiúságot, ezzel a rekord és éremhajhászásra buzdítani. A minden tekintetben jól sikerült disztornázás után az egyesület tagjai Kovács és Novotny külön éttermében társasvacsorára gyűltek össze, ahol a győzteseknek az ezüst és bronz érmek kiosztottak.

Steinitzer Pál dr. alelnök az egyesület elnökét Urbán Istvánt köszöntötte fel és felköszöntőjében megemlékezett ama érdemeiről, melyeket Nagy Sándor titkár-művezető nemcsak a mai jól sikerült disztornázás rendezése, hanem általában az egyesület körül szerzett, különösen érdeméül tudva be azt, hogy idei országos atletikai versenyekben kitüntetett aradi sport-férfiak az ő iskolájából kerültek ki, az ő tanítványai voltak s habár más lobogó alatt, mégis az ő dicsőségét hirdetik.

A disztornázásban részt vett 24 egyesületi tag 6 állami tanítóképző intézeti növendék, összesen 30.

Egy jeles francia munkáról.

A szerzőnek néhány régebbi művét már ismerttettem, szívesen foglalkoztam legújabb kötetével is, mely „az ifjuság nevelése a XX. században” című sorozatnak elseje és Roosevelt elnöknek, a nagy amerikai férfiúnak van ajánlva, és méltán, mert az egész művön az észszerűség s a józanság vonul végig mintegy visszhangjaként a szerző helyszíni tapasztalatainak az új világban. S valóban nincsen pikantéria nélkül, hogy a klaszikus olimpiai játékok felújításának ideális megpendítője egy évtized lepergése után szinte az ellenkező végletbe evez s megírja a leggyakorlatibb célokat szolgáló, utilitáris-testi kulturának érdekességeiben és eredetiségekben bővelkedő kitérőjét, mely részben emlékeztet Kant hármasságára, a mennyiben a technikus és mechanikus képességek kultiválását előtérbe helyezi. Ez a könyv annak a meggyőződésnek hatása alatt íródott, hogy a hypersport és rekordhajhászás károsan befolyásolták s mintegy lenyűgözték a testi nevelésnek üdvös mozgalmát mivel szemben a szerző azt technikai egyoldalúságából felszabadítani, a tömegeknek felfogásához

közelebb hozni, népszerűsíteni és demokratizálni igyekezett. A sport tehát szerinte is nem lehet öncél, hanem egyik leghatalmasabb eszköze az egyetemes jólétnek melyben egy sage eclecticisme helyén való. Könyvünk, mely két főrészből s husz látszólag önálló fejezetből áll, azokat a 14 éven felüli normális fiukat tartja szem előtt, a kinek szervezete a rendes iskolai testgyakorlás révén első alapkiépítését már elnyerte, valóságban azonban bármely épkezláb ember hasznát fogja látni. Célja, hogy megismertessen a mentés, a védelem és a mozgás változatos fajaival, minden kiválóságra vagy osztályozásra való törekvésnek kiküszöbölésével, pusztán tekintettel arra az utilitarisztikus elvre, hogy az ő eszményi hőse az élőknek valamennyi s bármily változatos viszonyai közepette megállja helyét. Ehhez képest programja nem csupán az eddigi sportoknak ismert és elismert ténykedéseket öleli fel, hanem mindazokat a foglalkozásokat és tevékenységeket, a melyek a testi és lelki erőket mozgásba hozzák s ebbe a tag keretbe beszoríthatók. Mindezeket Coubertin mintegy békés köztársaságba egyesíti, a hol egymással szemben egyenjogúak s mindenkinek egyformán és könnyen hozzáférhetőek. Kevésbé vagyok azonban hajlandó minderre a nouvelle méthode jelzőjét alkalmazni, mert hisz a multban s a jelenben is voltak és akadnak érdemes emberek, a kik testüket józan eklekticismus alapján műveltek; azt az érdemét azonban szívesen elismerjük hogy ezeket a különálló tagokat legalább mozaikszerű rendszerbe foglalta, s ezzel nem csupán látókörünket szélesítette ki, hanem lépten-nyomon önálló gondolkodásra sarkal, mely nem mindég az ő javára esik.

Egy rövid ismertetés keretében lehetetlen behatóbban pe-be szállni a szerzővel, avagy csak a gazdag tartalmat is felsorolni; álljon tehát itt csupán néhány részlet annak beigazolására, hogy a szerző mindvégig érdekes és eredeti. Ilyen pl. a Théorie des Impediments című fejezet (73—77. lap), melyben a szerző szóvá teszi a gyakorlatoknak kisebb-nagyobb akadályokkal való megnehezítését, melyet már a görögök üztek; az az újabb tapasztalatok azt mutatták, hogy ilyen az elérendő eredményeket csak látszólag fokozza, de azért az életre való tekintettel ezek az apró fogások helyelközzel gyakorlandók. Ide tartozik a demi-entrainement fogalma is (131. l.), mely alatt szerzőnk azt a középfoku edzési állapotot érti, mely az embert arra képesíti, hogy rendes (szellemi) foglalkozását félbeszakítva, bármikor képes legyen nagyobb adag izommunkát elvégezni, a nélkül, hogy ez szervezetének egyensúlyát megzavarná. A Coubertin által javasolt és dicsőített gymnastique utalitaira legbiztosabb próbaköve az u. n. raid, melyet önmaga imigy definiál (135. l.): oly távol eső cél felé irányuló erő kifejtés ez, melyet előzetes próba nélkül az ügyesség, kitartás a legjobb állapotban kell diadalra juttatni; az ilyen vállalkozásoknál a fizikai, szellemi és lelki-erők algebrai összege dönti el a főlényt s ebben rejlik egyuttal vonzó erejük. Már ezekből a

részletekből is láthatjuk, hogy a szerző esküdt ellen-sége minden egyoldaluságnak, m. p. nem csupán fizikai, hanem általános emberi értelemben is; hogy előtte az a cél lebeg, hogy az egyén testi,* szellemi és lelki tulajdonságai együttesen a legjobban és hogy úgy mondjam a minimális energia elve alapján érvényesül-nek, magyarul mondva: ki ki úgy állja meg helyét, a mint természetadta tulajdonságai révén képes, de egy-uttal igyekezzék ezt a képességét állandóan, minden viszonyok között és minden kinálkozó körülmény érté-kesítésével fejleszteni is fokozni.

Hogy a szerzőnek okos és praktikus fejtegetései-ből mennyit lehet az életbe átültetni, az merőben az egyéntől függ, s e tekintetben könyvének figyelmes elolvasása a legjobb előkészítő iskola, mert az életben s napi foglalkozásban eltompult embert sok olyasra figyelmezteti, ami mellet addig közönyösen vagy süke-ten halad el s ezzel önbizalmat önt belé, ami az utili-tarisztikus életmódnak első feltétele. A magam részéről még külön örömmel üdvözlöm a nagy műveltségű és széles látkörű szerzőnek életrevaló kísérletét, mert a szellemi és lelki tulajdonságok bevonásával ugyanarra az irányra lépett, melynek „A testi nevelés jelene és jövője“ című munkámban igyekeztem utat törni. A test észszerű kulturájának, az egész ember képzésének haj-nalát látom pirkadni, mely a mai szélsőségekben dus-káló visszás állapotokat lassan, de biztosan meg fogja változtatni, m. p. nem csupán az életben, hanem — a mi annak előfeltétele — az iskolában és a családban is.

Kemény Ferenc.

Az iskolai czéllövészet külföldön.

Dr. Karafiáth Jenő.

Hogy már eleve megerősödjünk abban a vélemé-nyünkben, hogy az, amit mi elérni szeretnők: az egye-temi és főiskolai zászlóaljak megalakítása, az államtól erre a célra kérelmezendő maximum; öt millió haditöl-tés megadása, a vidéken katonai lövőtereknek átengedése, a katonai oktatás stb. éppenséggel nem tartoznak a lehetőségtől távol álló kívánalnak közé, elég, ha egy futó pillantást vetünk a külföld czéllövő intézményeire.

Németországban, a hol az állam, a hamarosan nép-szerűvé vált aggharcos-egyesületek intézményét hono-sította meg, évenként másfél millió koronát fordítanak a a polgári czéllövő-egyesületek pénzbeli segítésére. Ezen-kivül az aggharcos-egyesületek — tekintet nélkül a tag-számra — 10—20 legujabb fajtájú fegyvert kapnak: tulajdonul az államtól. Lövészert — előállítási árban — korlátlan számban igényelhetnek. Ezzel szemben a lövé-

*Ezzel jár, hogy mindkét végtag gyakorlására s ügyessé-gére súlyt vet, sőt a 11. lapon a balkart külön figyelemben részesíti.

szetet, szigoruan a hadsereg löutasítása értelmében vég-zik. A fegyverekért az egyesület elnöke felelős. Szigo-ruan meg van tiltva neki, hogy egyes személyek részére azokat kiadja. Az intézmény különös fontossága abban rejlik, hogy a nem katonaviselt ifjuság is beléphet a harc-os-egyesületekbe és ily módon az ifjuság katonai kiképzése, valamint az intézmény népszerűsége biztosít-atik.

Olaszország még óriásibb kedvezményekben része-s ti nemzeti intézményét: a Tiro a segno nazionalet. Tör-vényben mondta ki az olasz parlament, hogy a főczél: a fiatalság előkészítése a hadiszolgálatra! (Di preparare la gioventu al servizio militare.) Bebizonyított dolog, hogy a mióta az ifjuság a nemzeti czéllövészetben részt vesz, a katonaság 50 százalékkal jobban lő. Az olasz kormány különben — mint már említettem — 1882 óta nem kevesebb mint 70 5 millió koronát áldozott polgári czéllövészeti czélokra, tehát évenként átlag két és fél millió koronát. Kedvezményei: a lövészek olcsó áron fegyvert és töltenyt kapnak az államtól, a lövészeti ün-nepekre utazók pedig ingyen vasutijegyet. Fegyvergya-korlatokra való bevonulásoknál, a czéllövészetben részt-vevők jelentékeny kedvezésekben részesülnek. Önkéntes csak az lehet, a ki hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy két éven át tényleg részt vett a lövőgyakorlatok-ban. Ezek után, szinte természetesnek hangzik, hogy Olaszországban, az állam által adott, nagy értékű di-jakkal dotált dijlövészetek egymást érik.

Dániában az iskolában gyakorlatoznak és például, — hogy újból megemlítem — 1903-ban a kormány, nem kevesebb mint 40 millió haditöltenyt osztott ki pol-gári czéllövő czélokra.

Svájcban, a hol 3600 lövőegyesületnek 2,200.000 tagja van, 1893 óta virágozik az önkéntes lövészügy és a kis állam évente egy millió koronával segíti az egye-sületeket. Itt a középiskolák testületileg szervezve vesz-nek részt a lövészetben. (Kadette-Korpsok).

Franciaországban, a hol a vivás is kötelező tárgy a kollégiumokban, a katonai kiképzést és gyakorlatokat az iskolák 17—20 éves hallgatóitól, már a népoktatásnál megkövetelik. A lövész- és tornaegyesületek katonai fen-hatóság alatt állanak, pénzbeli segítséget, olcsó fegyvert és töltenyt kapnak. tagjaik a katonai lövőtereket hasz-nálhatják és katonai oktatásban részesülhetnek.

Svédországban, az önkéntes lövészegyesületeknek van nagy szerepük. Itt, a hadügyminiszter utasítására adnak kölcsön fegyvereket. Katonai csapatrészt és lövész-egyesület gyakran működik együtt, a mi mérhetetlen haszonnal jár. Katonai felfogásunkra nézve, — a mely szinte bűnnek tartja, ha közember a tiszttel együtt vesz részt a czéllövészetben, — említem meg, hogy Svédor-szágban igen is megtörtént, az a nálunk hallatlan eset, hogy midőn a luleai lövészegyesület a szomszédos egye-sületeket czéllövő mérkőzésre — a Norbotten ezred pa-rancsnokának kezdesére — meghívta, a notvikeni gya-

korlótéren, a polgári czéllövőkkel együtt mérkőzött az ezred önkéntes-iskolájában alkalmazott minden tiszt, altiszt, káplár és önkéntes.

Érdekes az Egyesült Államoknál beadott törvényjavaslat is, a mely a lövésben való ügyesség népszerűsítését célozza, és pedig oly módon, hogy néhány év alatt ötszázezer polgárt akar kiképezni! A „nemzeti lövéstartalékba“ minden 13–45 éves egyén felvehető, a ki 1 korona 25 fillért fizet, próbálövésre való bocsátásért. Ekkor a lövész 21 töltést kap és hetet-hetet, 200, 300 és 500 yardra föllálított czéllövő-táblára ad le. A ki bizonyos eredményt elér, minősített lesz és megkülönböztetésül gombot kap galléjára.

Angliában, a hol a földbirtokosok a bur háboru tapasztalataiból okulva, egyre-másra építik birtokaikon a lövőházakat, a népiskolák ifjúsága fiuzászlóaljakba (Boys-Brigades) van szervezve. A fiatalokkal az egyenruházat és fapuska viselésével stb. kedveltetik meg a katonáskodást. Ilyenfajta intézményt honosítottak meg nálunk Kecskeméten.

A serdülő fiuk hadseregének eszméjét, Smith A. W., egy skót önkéntes vadász-ezred tisztje, vetette fel.

Aból a lélektani megfigyelésből indult ki, hogy minden gyermek igen érdeklődik minden iránt, a mi katonai dolog. S az intézmény fényesen bevált.

Az első századot, a mely 1883-ban alakult, több új századdá kellett osztani, a melyek együtt tettek egy zászlóaljat (batallion). Glasgowból, a honnan a dolog kiindult, elterjedt más helyekre is, és ma már alig van hely Angolországban, a hol legalább is egy ilyen suhancz-század ne volna.

1890-ben már a három angol országrészben: Angliában, Skóciában, Irlandban összesen 418 század volt 17.259 fiuval. 1894-ben pedig 730 század, 2500 tiszt és 31.000 fiu.

A szervezet nagyon egyszerű. Minden század élén egy százados (captain) áll s az ő keze alatt több tiszt ügyel fel a rendre. Több század (helyi beosztás szerint) egy zászlóalja tömörül s az összes zászlóaljak együttvéve alkotják a dandárt (brigade). Az egész ügy élén egy végrehajtó bizottság áll, a mely Glasgowban székel. Tagjai: a brigád elnöke, egy titkár, egy pénztáros és öt választmányi tag. Ezt a bizottságot katonásan head-quarternek, főhadiszállásnak hívják.

Minden század valamely egyházközséghez köteles tartozni, — ez adja meg a vallásos színezetet, melyre az angolok tudvalevőleg igen sokat adnak.

Az intézmény életrevalóságának bizonyosága egyrészt, hogy a legelőkelőbb férfiak segítenek felvirágzásán, — patronusa a yorki herceg, vicze-patronusa a canterbury érsek, London lord-majorja tiszti rangot visel benne, — másrészt meg nagy elterjedése. Ma már nemcsak Angliában virágozik, hanem Kanadában, az Északamerikai Egyesült-Államokban, Kelet-Indiában, a Fokföldön s Anglia más gyarmataiban. Ez utóbbi helyeken benszülött fiuk alkotják a századok nagy részét.

Angliában különben a dijlövészetek igen gyakoriak és a legénységgel oly módon kedveltetik meg a czéllövősportot hogy a kiváló eredményeket elérő lövész zsoldját emelik. Az edinburghi skót diákzászlóaljak: a Varsity és University Battery harcztéri sikereivel bővebben foglalkozni ezuttal fölöslegesnek vélem, annak idején eleget foglalkoztak vele a lapok!

A japánok már a különböző (nem katonai) iskolák nagyobb növendékeit is tanítják a czéllövésre, hogy a mire soi alá kerülnek, kész lövők legyenek. A töltést nem kell kimélni, mert van elég. Magában a tokioi fegyvergyárbán naponta egy milliót képesek előállítani. Hogy nem hiába pazarolta az állam ily czélokra a hadi töltéseket, arra azt hiszem nem kell például felhoznom a lefolyt háboru eseményeit.

Állítólag a burok is, már jóval a háboru kitörése előtt, osztagokban egyesítették a fiatalságot és két éven át naponta husz töltést utaltak ki a lövészeknek előgyakorlatokra!

A magyar-osztrák monarchiában, csak Tirol és Voralbergben vannak államilag támogatott cs. kir. lövőházak. Kedvezményei: külső jelvények, olcsó lövészer, továbbá, hogy a ki öt esztendeig résztvett a lövőgyakorlatokon, az a negyedik, a ki pedig tíz éven át működött, az az ötödik fegyvergyakorlattól felmentést kap.

Wienben: 1894. óta a Wiener Schützen-Verein a 18–21 éves ifjúság részére állandó tanfolyamot tart fenn. A katonai állomásparancsnokság lövészeit és oktató altiszteket ad az ifjúság rendelkezésére.

A fölhozott példákban kiviláglik, hogy az egyetem zászlóaljakra vonatkozó indítványnak, a melyet remélhetőleg rövidesen az egész ország ifjúsága magáévá tesz, reális alapja van.

Olaszországban a parlament egyik illusztris tagja: Garibaldi képviselő, ajánlott meggyőző szavakkal a kormány figyelmébe egy hasonló tárgyú intézményt.

Remélhető, hogy a mi parlamentünkben is akad egy Garibaldi, a ki a magyar királyért és hazáért egyformán lelkesedő magyar ifjúság hazafias kérelmét, meggyőző bizonyítékokkal erősítve fogja tolmácsolni.

A szünidei fürdőkonviktusok bizottsági jelentése az 1904/5. évről.

Szerkesztette: *Kemény Ferenc* a bizottság elnöke.

1. Visszapillantás.

A szünidei fürdőkonviktusok új intézményének az a rendeltetése, hogy a középiskolai ifjúságnak a nagy nyári szünet alatt erre kiválóan alkalmas honi üdülő- és fürdőhelyeken, tanári felügyelet mellett, jó és jutányos ellátást biztosítson.

Az észmét először egy emlékiratban pendítettük meg, amelyet az Országos Balneológiai Egyesület 1904-iki közgyűlése elé terjesztettünk azzal a kéréssel,

hogy maga ez a testület venné kezébe az ügyet s küldeni ki egy előkészítő-bizottságot. Erre a következő hivatalos választ kaptuk :

„Az O. B. E. igazgató-tanácsa foglalkozván az indítvánnyal, azt elvben, mint célszerűt és humánust, helyeselte. Ami azonban a kivítelt, illetőleg a kivítelt bizottsági előkészítését illeti, erre az igazgató-tanács, minthogy nem az egyesület hatáskörébe tartozik, nem vállalkozhatik. Azon nézetten van, hogy ez valamely iskolai vagy tanáregyesületnek volna a hivatása. Amennyiben ilyen egyesület a tervvel tényleg foglalkoznék, a balneológiai egyesület hajlandó lesz a munkában közreműködni, valamint arra is készségesen vállalkozni fog, hogy annak idején a forrás- és fürdőtulajdonosoknál a fürdőkedvezmények nyújtására nézve közbenjárjon.“

Ezt a jóakaró tanácsot követve, az Országos Középiskolai Tanáregyesületnek 1904 ben Székelyudvarhelyen tartott közgyűlése elé vettük az ügyet a következő indítványok alakjában.

„1. Az O. K. T. E. helyesli és pártolja a tanulók részére szervezendő fürdőkonviktusok és a hazai tanterőknek nyújtandó fürdőkedvezmények eszméjét és felhívja az ország összes tanító- és tanáregyesületeit, hogy csatlakozzanak egy, ezen intézmények megteremtése érdekében megidítandó országos mozgalomhoz.

2. Az O. K. T. E. felkéri az Országos Balneológiai Egyesületet, hogy ezt a törekvést támogassa.

3. Az O. K. T. E. felkéri a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot, hogy a fent említett tényezők részéről kiküldendő végrehajtó bizottságban képviseltesse magát. Ez a végrehajtó-bizottság részletes tervezetet dolgoz ki és működéséről legkésőbb a husvéti választmányi ülésen számol be.“

A közgyűlés ezeket az indítványokat érdemleges elintézés végett az egyesület igazgatóságához utasította s ezzel a megfontolt s az alapos megoldást előmozdító elintézéssel helyes útra lépett s komolyan méltatta a szóban forgó fontos terveket. Az igazgatóság a kérdés előkészítése végett külön bizottságot küldött ki, melynek tagjai Tiber Ágost tanár, Müller József és Kemény Ferenc igazgatók, több kartárs és balneológus bevonásával a tárgyalásokat megidították, a tanári fürdőkedvezmények kérdését egyelőre kikapcsolták s kizárólag a tanulók részére szervezendő fürdőkonviktusoknak eszméjével foglalkoztak. Köszönet illeti dr. Boreczky Elemér tanár urat, aki az iskolaév végéig nagy buzgalommal és önzetlenül végezte a bizottságban a jegyzői teendőket.

A tárgyalások nemsokára annyira haladtak, hogy az első 1905. évi idényre két konviktus felállítását vehettük tervbe: Csizen mirigybajos tanulók részére, és a Popráddal szomszédó Virágvölgyön vérszegény és kimerült tanulók részére (Az utóbbi helyett eredetileg Bártta volt kiszemelve, de az illető fürdőigazgató, a biztató kezdet után csakhamar egészen visszalépett). Mindkét helyen első kísérletként július havára egy-egy

négyheti turnust terveztünk s a teljes ellátás, gyógykezelés és felügyelet költségeit tanulóként napi 3 koronában sikerült megállapítani.

Hogy némi előzetes tájékozást nyerjünk a várható részvétel tekintetében máig február havában egy „Felhívás és kérelem Magyarország középiskoláinak igazgatóihoz“ című körlevelet küldtünk valamennyi középiskolának, úgyszintén a tankerületi kir. főigazgatóknak, akiknél az ügy támogatását kérelmeztük. Ennek a körlevélnek, melyben a jelentkező tanulók számának hekördésért kértük és a konviktusi alap javára a tanulók közt rendezendő gyűjtést ajánlottuk, jóllehet csak lassan, megvolt az eredménye: a beérkezett jelentkezések mutatták, hogy sok helyt kellően felfogták és méltányolták az intézmények áldásos és országos hivatását; a pénzbeli adományok pedig igazolták, hogy a magyar középiskolai tanárságnan és ifjúságnan a nemes célért való felbuzdulás és áldozatkészség sem hiányzik.

Vállalkozásunknak anyagi támogatása mellett, melyről alább részletesen szólunk, örömmel emlékezünk meg arról az erkölcsi támogatásról, melyben már kezdettől fogva részünk volt. Kartársak és intézetek részéről szép számmal érkeztek hozzánk a buzdító és elismerő levelek; ilyen átirattal tisztelt meg az O. K. T. E. Temesvár kerületi köre és a Budapesti Szünidei Gyermektelep-Egyesület, mely bizottságunknak közgyűlési üdvözlétét a következő szavakkal viszonzotta: „Egyesületünk nagyrebcsülő lelkes örömmel vette tudomásul bizottságunknak üdvözlétét, kiváló nyereségnek tekintvén, hogy nemcsak a fiatalabb csemetéknek, hanem majdan a serdülő ifjúságnak egészsége fejlesztéséről is leszen, aki gondoskodni fog, és szereti hinni, hogy ezzel nemcsak tágabb körében, hanem fokozottabb módon is fölvirágzásra jut a magyar ifjúság egészségbeli gyarapodása és boldogulása.“

Hogy a középiskolák körében mily komoly visszhangot keltett a konviktusok intézménye, annak az idei (1905.) iskolai Értesítőknben is nyomát találjuk; így külön fejezetben emlékeztek meg róla a szolnoki és a czeplédi áll. főgimnázium és a budapesti VI. ker. áll. főreáliskola Értesítője. S valóban, középiskoláink és az ifjúság csak akkor fogják ezt az intézményt kellően megismerni és méltányolni, ha az említetteknek mintájára a többiek is szóval és tettel felkarolják és az ifjúság körében megismertetik.

2 Az intézmény célja, rendeltetése és jövője.

Hazánkban, mint ismeretes, áldásos intézménnyé fejlődtek az évek óta működő szünidei gyermektelepek, melyek azonban csupán a zsengebb tanuló-ifjúságra és az egészen vagyontalan szülőkre terjednek ki.

A szünidei fürdőkonviktusok célja, hogy a középosztálynak beteg vagy üdülésre szoruló és középiskolába járó gyermekei részére, tanári felügyelet mellett előre megállapított megfelelő fürdő- és üdülőhelyeken jó és olcsó ellátást és gyógykezelést biztosítsanak.

Még mielőtt ezen eredetileg vallott, jóllehet eléggé

megszorított cél kibővítéséről, vagyis az intézmény ke-
reteinek kiszélesítéséről szólunk, utalunk arra, hogy
ezen célnak megfelelően a konviktusok rendeltetése fő-
leg a szülők részére ígérkezett áldásosnak, mert az
ilyen kellő tanári felügyelet alatt álló jutányos telepekre
nem csupán azok a szülők fogják gyermekeiket elkül-
deni, akiknek foglalkozása, ideje vagy jövedelme nem
engedi meg, hogy maguk is fürdőzzenek, hanem még
azok is, kik bár ugyanazon a helyen tartózkodnak, a
külön szüneti felügyelet (nevelő stb.) költségeit nem
birják el, Ennek azonban első feltétele a szülők bizalma,
az a meggyőződés, hogy gyermekeik jó helyen vannak :
kellő ellátásban és szakszerű ellenőrzésben részesülnek.
Ilyen konviktusokat az állam hozzájárulásával nem
csupán a fürdőhelyeken, hanem az üdülőhelyeken is fel-
kellene állítani ; kezdetben és első sorban ott, ahol kü-
lönben is vannak iskolák, pl. Bártfán, Budán, Felső-
Lövön, Keszthelyen, Kőszegen Rozsnyón és a Király-
hágón tul, ami nagyobb befektetés nélkül is megvaló-
sítható lenne. Ha a tanulók évenként más-más szüneti
konviktusban töltenének egy-két hónapot, a legideálisabb
módon, közvetlen szemléletből ismernék meg hazánk-
nak különböző s természeti szépségekben oly gazdag
videkeit. S ezzel olyan intézményre tennék szert, mely
a nemzeti nevelés ügyét hatalmas lépéssel vinné előre

Ez szolgáljon kiinduló pontul a jövő fejlődés
körvonalazására. A fürdőkonviktusok ne csupán a beteg,
hanem az egészséges, de a tízhónapi munkában kime-
rült ifjuság érdekeit is szolgálják. Végső követelésün-
s célunk az, hogy az egész magyar tanuló ifjuság a
nyári hónapokat egészségének, testi kulturájának szen-
telhesse ! Ime, a keret kiszélesítése két irányban is :
szaporítani s részben változtatni kell a fürdőkonviktus-
ok számát, illetőleg elhelyezését és hozzáférhetővé
tenni az összes s mindkét nembeli közép oku intézetek
részére.

Hogy az első követelésnek eleget tegyünk, vagyis
több alkalmas fürdőhellyel rendelkezünk, ismét igénybe
vettük az Országos Balneológiai Egyesület támogatását
melynek igazgató-tanácsa (elnök dr. Bókay Árpád, főtit,
kár dr. Löw Sámuel) felkérésünkre 1900. április 20-án
nyomatott körlevelet intézett az ország összes fürdő-
igazgatóságaihoz, buzdítván őket, hogy az ismertett
feltételek alapján konkrét ajánlataikkal keressenek fe-
bennünket. „Mídon — olvassuk abban a levélben —
az Országos Tanár-Egyesület ezen humánus kezdemé-
nyezését a. t. fürdőigazgatóságok tudomására hozzuk,
a magunk részéről is ráutalunk a tervezett intézmények
úgy szociális, mint közegészségügyi jelentőségére ; egye-
sületünk szempontjából pedig különösen kiemeljük, hogy
a konviktusok fürdőinek népszerűsítéséhez is hozzá fog-
nak járulni.“ Ennek a körlevélnek nyomán a következő
fürdőhelyekről érkeztek ajánlatok : Balf, Borzék, Fenyő-
háza, Lipik, Pöstyén ; Stubnyafürdő. A magunk részéről
magánajánlat útján előjegyzésbe vettük még Óviz-et, a
straceiai völgyet, Palicsot, Felsőbányát, Cantridát

(Fiume mellett) s elsősorban Balaton-Lel'ét, mert crós
meggyőződésünk, hogy a tengert és a Balatont az ifjú-
ság részére a legnagyobb mértékben hozzáférhetővé
kell tenni.

3. Csíz.

A tanulók dr. Miklós Ferenc budapesti IV. ker.
községi főreáliskolai tanár és Földes László székszárdi
állami főgimnáziumi tanár kíséretében július 2-án reggel
indultak a keleti pályaudvarból külön kocsiban. Érke-
zésükor dr. Kallós Jenő hivatalos fürdőorvos megvizs-
gálta a tanulókat s a gyógymódot elrendelte. A tanulók
a Hanvay-féle villának 15 szobájában voltak kettesével
elhelyezve ; ezen zobák közül Hanvay József földbir-
tokos úr nyolcat ingyen engedett át, amely nemes
áldozatkészségéért az O. K. T. E. idei közgyűlésén
köszöne ét és elismerését fejezte ki neki. Másrészt saj-
nálattal kell felemlítenünk, hogy itt a tanulóknak el-
helyezése, élelmezése, de még a tanári felügyelet is
több tekintetben hiányosak voltak.

4. Virágvölgy.

A tanulók dr. Pekár Károly budapesti VII. ker.
főgimnáziumi tanár kíséretében július 2-án reggel indul-
tak a keleti pályaudvarból külön kocsiban. A helyszínén
10 szobában kettesével szállásoltattak el ; az élelmezés
mennyiség és minőség dolgában kifogástalan volt. Az
orvosi felügyeletet dr. György Gábor, a szabadkai gyer-
mekmenhely főorvosa végezte díjtalanul. A felügyelő
tanár vezetésével a tanulók számos kisebb-nagyobb ki-
rándulásban vettek részt, miközben kellő történeti és
néprajzi magyarázat kíséretében megismerkedtek a kör-
nyék nevezetességeivel. Ezekről dr. Pekár heti jelentései
érdekesen és részletesen számolnak be. Betetőzésül
szolgált a július 31-iki kirándulás a Tengersizem-csúcsra
egy válogatott csapattal.

Itt kell egy fegyelmi esetről is beszámolnunk. A
konviktusnak két érettségizett tagja ismételt figyelmez-
tetés dacára sem volt hajlandó a felügyelő tanárnak
rendelkezéseit követni, sőt a többieket is bujtogatta,
amiért a fegyelem érdekében kénytelenek voltunk őket
kizárni.

A tanulókön kívül egyesületünknek több tagja is
nyaralt Virágvölgyön, ahol részükre ugyanazokat a ked-
vezményeket sikerült kieszközölni.

Különfélék.

Nemzetközi testnevelési kongresszust tartottak
1906-ban Párisban, mely többek között megalakította az
állandó nemzetközi testnevelési bizottságot, melynek el-
nöke a hírneves Mosso. Ez a bizottság, melyben Ma-
gyarországnak (Kovács Rezső személyében) és Ausztri-
ának külön képviselője van, hívta össze Liége-be a II.
nemzetközi testnevelési kongresszust.

Az előttem fekvő. 118 lapra terjedő füzet, mely a gyűlésről beszámol azonban több egy alkalmi közleménynél, mely egész sorát tartalmazza az 1900-iki s a mostani kongresszus elé terjesztett dolgozatoknak, melyek csaknem az összes európai államokat felölelik. Így honi szerzőktől eredeti cikkelyeket találunk Angliá, Japán, Spanyolország, Svájc, Románia és Dánia testi neveléséről, míg a Magyarországról szóló néhány soros semmit mondó közleményt egy párisi asszony, Mme Kaufmann, írta a párisi világkiállítás magyar csoportjának szemlélése alapján. Ezeknek a dolgozatoknak egy-némelyike teszi a füzetet a szakember előtt becsessé s még a laikust is meggyőzi arról, hogy a testi kultúra ma már az összkulturának elengedhetetlen és nélkülözhetetlen része.

Sorban és terjedelemben első helyen áll a magyar származású Demény értekezése, mely a kérdést mai állásában s összes vonatkozásaiban felöleli. Több szerző fejtegeti a nők testgyakorlásának fontosságát és annak szükséges voltát, hogy a mozgalomnak a szülők táborát is meg kell nyerni, amire nézve az u. n. Société des parents éducateurs, vagyis a „nevelő szülők egyesületei“ ígérkeznek eredményeseknek. Mások az uszás, a vívás s a svéd torna mellett törnek lánsát, a főiskolai ifjúságot rendszeres testgyakorlással szeretnék foglalkoztatni s a tornatanítókat intenzívebb és modernebb képzésére testnevelési főiskolát (Ecole supérieure ou Académie de gymnastique) terveznek. Felette tanulságos és követésre méltó példát ad az antwerpeni tanítószág, mely több szakértő orvos bevonásával 1904-ben külön testnevelési kört alakított, ahol tanítók és tanítónők a testgyakorlatoknak elméletével és gyakorlatával foglalkoznak. Itt találkozunk azzal a jogos s az amerikai intézetekben rendszeresített követeléssel, hogy a tornatanítók képzésében közreműködő orvos maga is gyakorló tornász legyen, mert boncz- és élettani előadásai csakis így lesznek valóban eredményesek. Említsük fel végül Kemény Ferencnek „A testi nevelés filozofijának kísérlete“ c. dolgozatát, melyben a szerző két lapon több idevágó tételt állít fel.

Mindent összevéve : irányban tartalomban és értékben különböző közleménye ez, melytől azt az egy érdemet senki sem vitathatja el, hogy kiterjeszti a látókört s további gondolkozásra buzdítanak. *kf.*

Az athéni olimpiai versenyek programja. Athletika : Sikfutás 100, 400, 800 és 1500 méter. Marathon futás 42 km. (csak 21 éven felüliek részére). Gátfutás 110 m. Távolugrás helyből. Hármassugrás. Magasugrás. Rudugrás. Diszkoszvetés (klaszikus) Diszkoszvetés (tetszés szerint). Kőhajítás (nekifutással). Súlydobás. Athletikai penlalon : 1 Sikfutás (192 m.) ; 2 távolugrás helyből ; 3 diszkoszvetés (klaszikus) ; 4. gerelyvetés ; 5. birkozás (görög-római). A versenyzőknek mind az öt számban részt kell venniük. — Súlyemelés 1. két kézzel ; felváltva. Birkozás (görög-római). Gyaloglás 1500 méter.

Uszás : 100, 400, 1600 méter. Müugrás 4—12 m. magasból.

Torna : Tornászati pentatlon : 1 Korlát, 2. gyújtó, 3. gyűrűhinta, 4. lóugrás, 5. távol—magasugrás kombinálva. A versenyzőknek mind az öt számban részt kell venniük. Szabadgyakorlatok fix vagy kéziszerekkel vagy azok nélkül, legalább nyolczas csapatok részére. Függeszkedés. Kötélhuzás nyolczas csapatok részére.

Athletikai játékok : Lawn-tennis-bajnokság : 1. Férfi-egyes. 2. férfi-páros, 3. női egyes, 4. vegyes páros. Labdarugó-bajnokság (Association).

Vívás ; Tőrbajnokság. Szuróka-dbajnokság (Epée de combat). Kardbajnokság. Szurókardverseny egy-egy nemzetet képviselő négyes csapatok részére. Kardverseny egy-egy nemzetet képviselő négyes csapatok részére.

Evezés : Kétevezős verseny kormányossal (Yole franche) 1000 m. Kétevezős verseny kormányossal (Yole franche) 1600 m. Négyevezős verseny kormányossal (Yole franche) 2000 m. Csónakverseny (haditengerészek részére). Hatevezős kormányossal 2000 m. Csónakverseny (haditengerészek részére) legfeljebb 16 evezős, 3000 m.

Czellövés? 1. Bármely ismert katonafegyverrel. Táv 300 m. Állva vagy térdelve. 2. Gras-féle fegyverrel. Táv 200 m. Állva vagy térdelve. 3. Tetszés szerinti fegyverrel. Táv 300 m. Állva vagy térdelve. 4. Csapatverseny, bármely fegyverrel. Táv 300 m. Állva, térdelve és fekvve. Ugyanazon nemzet tagjaiból álló ötös csapatok részére. 5. Elismert szolgálati revolverrel. Táv. 20 m. 7. Bármely revolverrel. Táv 25 m. 8. Bármely revolverrel. Táv 50 m. 9. Precziziós vagy párbaj-pisztolylyal. Táv 20 m. 10. Párbaj-pisztolylyal. Táv 15 m. Vezényszóra. 11. Vadászfegyverrel műgálambokra (Tir double).

Kerékpár : 1. 1000 méter pályán, vezetés nélkül. 2. Egy kör (333 $\frac{1}{2}$ m.) pályán 3. 2000 méter. Tandemek részére 4. 5000 méter pályán, vezetés nélkül. 5. 20 km. pályán, vezetéssel (motorok kizárva) 6. Távverseny 84 km. vezetés nélkül (Athen—Marathon és vissza).

Halmay angol aranyérme. Az angol sportszövetségek a naptári év végén azokat az athlétákat, akik az angol bajnoki mérkőzéseken az angol rekordokat megjavítják, aranyéremmel tüntetik ki. Halmay Zoltán kitűnő uszónk, az elmúlt évben Londonban nemcsak hogy megnyerte Angolország 100 yardos világbajnokságát, de 59 másodpercnyi idejével megdöntötte az eddig fennállott világrekordot. Az English Swimming Association. — hagyományaihoz hiven, — az év végével értékes aranyérmet küldött Halmaynak.

Magyar labdarugók Berlinben. A Budapesti Torna-Club vasárnap és hétfőn két nemet csapattal mérkőzött Berlinben nagy közönség előtt. Az első napon a Britannia volt az ellenfele és a magyarok 6:2 arányban szenvedtek vereséget, a második napon a Victoriával játszottak és ujra a magyarok kaptak ki 4:2 arányban. Mindkét napon állandó balszerencse kísérte labdarugóink játékát és ennek tulajdonítható a két súlyos veresége. A német főváros közönsége erős lelkesedéssel és simpatióval üdvözölte a magyarokat.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

IX. Ferencz-körút

tanárképző-intézet

A. m. 31. szám, I. emelet

BYAZORLO FÜZVÉNYKÖNYV

Még előbb június és

augusztus kivételével

háromhónat kétszer.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Torna- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Cl

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmenyi Athletikai Club,
Kunsmártoni Csónak-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egyl.,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhelyi Korcs.-Egylet,
Seimeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A sport és az üzlet.*

A legideálisabban gondolkozó sportbarát is el kell, hogy ismerje az egyleti élet üzleti ügyeinek fontosságát. Az üzlet alatt itt elsősorban nem a nyereségre törekvést, hanem a kiadások és bevételek egyensúlyát értjük. Régebben épcn az bénította meg sportunk fejlődését, hogy az egyletek mindig anyagi gondokkal küzdöttek. Sok egylet csak tagjainak különös áldozatkészségéből kerülte ki az anyagi bukást. Sőt voltak egyletek melyek az alapító és pártoló tagokat úgy gyűjtötték mint a jótékony egyletek szokták. Ma már ez állapotokon túl vagyunk; megszorodott sportegyleteink elég kedvező helyzetüket tisztán működő tagjaik fizetésének és versenyek jövedelmének köszönhetik. A tagok is meglehetnek elégedve azzal, mit egyletük ellenszolgáltatásként nyújt, mert csaknem minden egyletünk eleget tesz kötelességeinek, ad helyiséget, nyújt tanítást és versenyeket is rendez.

Ha már most egyleteink némelyike arra is törekszik, hogy bevétele kiadásait felülmulja, azt sem vehetjük rossz néven, sőt azt sem, ha valamely magasabb sportcélért spekulációba bocsájt-

kozik. Mert nagyon jó, ha minden egylet minél nagyobb pénzalappal rendelkezik, melyet alkalmadtán ismét visszaad a testierősödés ügyének.

Ezek után jöhet csak „hanem“. Ha ur i. az ily egyleti vagyonosodás mellett tért talál az egyéni vagy társasági hasonlóság, mely a sportot csak ebből a szempontból üzi, az már nem járja. — De még ez esetben is teljesen helyén való a nyilt, őszinte üzletkötés. Egy kereskedőtől, ügyvédtől, orvostól sem vehetjük rossz néven, ha sporttársai közt vevőt, klienset vagy beteget keres és talál, csak az olyan alakok ellenszenvesek, kik a sport köpenyge alatt csak az üzletért tagjai az egyletnek és magából az egyleti sportból akarnak üzletet csinálni sokszor az egylet és a sport kárára.

Még azt sem vehetnők helytelen dolognak, ha például a vivómesterek reklám vagy nyereség vágyból rendeznék versenyeket, mert hisz nehéz és szép mesterségükért elvárhatják az anyagi jutalmat is. De nagyon jól tudjuk hogy ők épen ráfizetnek szép versenyekre.

A magyar viszonyok közt az első üzleti alapon létesült szövetkezet is a legszebb célú szolgálja: a millenárius tornaverseny pályának fentarását. Ugy tudjuk, hogy e szövetség csak sporthasznót hajt, és mostsem szolgál egyéni

* Szerkesztőségünkhöz érkezett ily tárgyú levélre e sorokban adunk választ. Szerk.

érdekeket. Sőt azt szeretnők látni, ha pénzembereink idejét látnák már annak, hogy vagyoniukat sportvállalatokba fektessék; egy hatalmas sportpalota, versenytér, gyakorló pálya, torna-vivóterem, jégpálya, Dunauszoda stb. nem lennének már veszteséges vállalatok. Angolországban, de különösen Amerikában egyes üzletemberek nemcsak meggazdagodnak ily vállalatokból, de mérhetetlen hasznára vannak az egyes sportágaknak. Az amatőr dsentlemenség nem is kíván mást tőlünk, mint hogy a testgyakorlatokat magáért az erősödésért, a szórakozásért; magukért a sportokért üzzük. Aki e szép gyakorlatok üzéséből még hasznot is hajt, az nem lenézendő, csak nem uri sportbarát. — Ha valaki a sportból meg is akar élni és a nem abból élőkkel mérkőzni is akar az részéről igazságtalan kívánság. — Az uri jelző a műkedvelőség kifejezésére viszont nem azt jelenti, hogy emberi megbecsülés szempontjából a professzióból, kenyérkeresésből sportoló alacsonyabb fokon volna, hanem csak azt, hogy a sporttéren külön elbírálás alá esik.

Az egyedüli kívánságunk csak az lehet, hogy a sport és üzlet soha se kerüljön úgy össze, hogy általa a sport szenvedjen. Az üzletember csak csináljon üzletet a sportból, ennek a sport veszi legjobb hasznát, de a sportember ne akarjon sem a maga sem az egylete sportjából sem általában a sportból egyéni haszonra szert tenni.

Olvasóinkhoz.

Örömmel tudatjuk, hogy lapunk főmunkatársául megnyertük *Kárpáti Bélát*, a magyar sport íróinak és sportélet fáradhatatlan munkáját, kinek segítségével igyekeznék régi lapunkba új életet önteni. Reméljük, hogy e törekvésünkben bizton számithatunk az önzetlen magyar sport-közönség eddig is élvezett jóindulatára és támogatására.

A „Herkules“ a jövőben is tudomást fog venni minden magyar sport-eseményről és mozgalmról s *mind a mellék-iránytól és érdektől függetlenül* fogja véle nyét nyilvánítani. *Szerkesztőségünk nem áll kizárólag egyetlen egy sportegyesület szolgálatában*, hanem valamennyit egyaránt és egyformán kívánja szolgálni. De hogy ezt igazán és önzetlenül megtehessek, szükségünk van az összes magyar sport egyesületek lelkes támogatá-

sára. E célból a következő kérelemmel fordulunk az összes sportegyesületekhez:

A „Herkules“ szerkesztősége azon kérelmet intézi az összes sportegyesületekhez, azok elnökeihez, titkáraihoz valamint összes tagjaihoz, hogy minden eseményről, mely az egyesület kebelében fe' merül és a közérdeklődésre számot tarthat, szerkesztőségünket mihamarább értesíteni sziveskedjenek.

A magyar sportnak óhajunk evvel szolgálni s re-nélhetőleg nem hiába számítunk az ez iránti támogatásra.

A Herkules szerkesztősége.

A szünidei fürdőkonviktusok bizottsági jelentése az 1904/5. évről.

Szerkesztette: *Kemény Ferenc*, a bizottság elnöke.

(Befejező közlemény.)

5. Segélyezések.

Jóllehet a fürdőkonviktusok intézménye első sorban azoknak a szülőknek a javát szolgálja, akik gyermekeik érdekében némi sz'reny áldozatra képesek, valóban áldásos működést csak akkor fog kifejthetni, ha anyagilag megerősödve, a vagyontalan szülők gyermekeit is képes lesz, legalább részben, befogadni. Ez a cél lebegett szemünk előtt, amikor kezdetül fogva a társadalomnak, a hatóságoknak és maguknak a középiskoláknak áldozatkészségére számítottunk. Hogy mily szép és nemes hivatás vár e tekintetben az intézeti segélyező egyesületekre, azt e helyen vitatni felesleges; ha minden iskola legalább egy tanulónak költségeit teremte-é elő, évente mintegy kétszáz magyar ifjút sikerülne e jótéteményben részesíteni. Az alábbi kimutatás igazolja, hogy várakozásunkban nem csalódtunk s amidőn mindazoknak, kik filléreiket kozzánk juttatták e helyen és ismételve köszönetet mondunk, arra kérjük a t. szülöket és a középiskolák t. vezetőit, hogy ezt a jóakaratot a jövőben is őrizzék meg ifjú, de életképesnek bizonyult intézményünk javára.

Első helyen emlékezünk meg az Országos Középiskolai Tanáregyesületről, melynek igazgatósága 500 koronát szavazott meg a szükséges alapfelszerelés beszerzésére részben adományul, részben kamatnélküli kölcsönül.

6. Zárószó

Lelkiismeretes beszámolónknak végére jutottunk. A szives olvasó láthatta, hogy az első kritikus év, a kísérletezéssel járó nehézségek ellenére is erkölcsi és anyagi eredménnyel záródik, arriból azt a fontos tanulságot vonhatjuk le, hogy ez az új intézmény életképes s reá még fontos nemzeti hivatás vár.

Hiteles kimutatás szerint évenként 30 millió K megy a fűdőközönség révén Magyarországból külföldre: a két fűdőkönviktus bruttóköltégei a lefolyt évben körülbelül 4500 K-ra rúgtak s ennek visszatartásában is van valamelyes csekély közgazdasági haszon.

Az első évnek tapasztalataiból két komoly tanulást vonhatunk le. A nyugodt együttélés és a rend fenntartása érdekében fontos kö ülmény a tanulóanyagának és a felügyelő-közlegeknek gondos megválasztása. Mindkét helyen szerzett tapasztalatok arra bínak, hogy a jövőben 8. osztálybeli tanulókat, akik tehát az iskola év végével már kilépnek e középiskola keretéből, ne vegyünk fel a konviktusba, avagy csak kivételesen s a legnagyobb erkölcsi biztosíték mellett. Azon leszünk továbbá, hogy mindenütt két felügyelő-tanár legyen, akik egymást felváltják s kiegészíthetik, úgy, hogy pl azok se maradjanak felügyelet nélkül, akik egy vagy más okból a kirándulásokban nem vehetnek részt. Ez a kettős felügyelet lehetővé fogja tenni azt is, hogy a tanulókat kor szerint két csoportba lehessen különíteni és foglalkoztatni.

A sikeres együttműködés szempontjából fontos továbbá, hogy mindenkinek jogai és kötelességei eleve pontosan körvonalozva legyenek. Legsürgősebb teendőink közé tartozik tehát a következő szabályzatok megszerkesztése és kinyomtatása: 1. A konviktusok szervezeti szabályzata, 2. Szabályzat a felügyelő tanárok részére, 3. rend- és fegyelmi szabályzat a tanulók részére. Legalább főbb vonásokban megállapítandók továbbá azok az elvek, amelyeknek a fűdőigazgatóságokkal kötendő szerződésekben kell érvényesülniök.

A jövő teendői e nézve megfontolandónak tartom az intézmény kiszélesítését a löbbi közép-foku tanintézetekre s azt, hogy munkánkba jog és kötelesség szerint egyaránt a felsőbb tanügyi hatóság is bevonassék. A nm. vallás- és közokt. minisztériumra itt kettős: erkölcsi és anyagi szerepkör vár; amannak úgy tehetne eleget, hogy magában a bizottságban hivatalosan képviseltetné magát, az intézményt tájékoztató rendelet útján ismertetné az iskolákkal és ajánlaná figyelmükbe, szervezeti szabályzatunkat jóvahagyná, alkalmi közleményeinknek pedig a Hivatalos Közlönyben nyitna teret; az anyagi támogatást úgy képzeljük, hogy 500—1000 K évi segélynek a költségvetésbe való beillesztésével lehetővé tenné, hogy évenként 5—10 vagyontalan tanuló részesülhetne a fűdőkönviktusok jótéteményében. Ha, amint reméljük, közoktatásügyünk vezetője ebbeli, küldöttség útján eleje terjesztendő kérésünket meghallgatja, akkor sikerülend kultúránkat egy olyan nemes intézménnyel gyarapítani, melyért a külföld is méltán meg fog irigyelni.

Kelt Budapesten, 1905 november havában.

Rombauer Emil,

az Orsz. Középisk. Tanáregyes.
alelnöke.

Kemény Ferenc,

a fűdőkönviktus bizottsági
elnöke.

Labdarugás.

A. M. L. Sz. és a B. T. C. A Magyar Labdarugók Szövetsége, mely több évi nehéz és viszontagságos működése után kivivta magának a labdarugás sportját kultiváló egyesületek, a külföldi hasonló szövetségek és e szép sportot kedvelő közönség feltétlen tiszteletét és nagyrabecsülését, ügylátszik csak egyedül a *Budapesti Torna Clubnak* nem imponál miután, miután ez az egyesület valahányszor az általa rendezendő football mérkőzések érdekében *reklámot* bocsát világgá, mindanyiszor irgalmatlanul leszólja a Szövetség által rendezett bajnoki mérkőzéseket „ilyen-olyan alacsony niveau-állónak, durvának és sportszerűtlennek“ declarálván azokat. S ezt két év óta büntetlenül teszi, úgy hogy bámulják a Szövetség ebbeli kifogyhatatlan türelmét! Másrészt a nevezett egyesület teljesen perhorekálja a Szövetség által rendezett bajnoki mérkőzéseket azáltal is, hogy két év óta nem is tartja edemesnek azokra még be is nevezni.

Sajátságos, hogy a M. L. Sz. a B. T. C.-nak eme sértő különkódását csodálatra méltó egykedvűséggel elnézi, míg más egyesületek apró fegyelmi kihágásait nyomban egész tekintélye latbavetésével siet megtorolni. Vagy nem akarta észrevenni senki a M. L. Sz. ben, hogy a B. T. C. egyszerűen kijátszotta a Szövetséget akkor, a mikor a mult 1905. évben is végig mérkőzött a M. L. Sz. kötelékébe tartozó első osztályú csapatokkal s azokat kénye kedvére sorjában elvette, minek alapján azután országgá hirdették, hogy a „tulajdonképeni bajnokcsapat“ azért a B. T. C. legyőzvéen valame nyit, még a hivatalos bajnok csapatot a *postásokat* is. És igaza van, sőt a B. T. C. emigy *kényelmesebben* és *olesóbban* érte el célját, mint bármely másik szövetségi csapat.

Kényelmesebben, mert akkor játszott a kiszemelt csapattal, a mikor neki tetszett és nem akkor, a mikor a *kényelmellen bajnoki rendszabályok* arra kényszerítették volna, és *olesóbban*, mert így nem volt köteles a mérkőzések szép jövedelméből a M. L. Sz.-et megillető köteles 10%-ot átengedni.

Van azonban e látszólagos „ártatlan“ kérdésnek még egy másik oldala is. Ez az *osztályozás* ügye.

A M. L. Sz. kötelékébe tartozó csapatok mindegyikének a bajnoki kettős fordulóban nehéz és kemény mérkőzéseket kell végig küzdeniök, csak osztályukat, a melybe eredetileg soroztattak, a következő évré is megtarthassák. És éppen a legutóbb lefolyt bajnokságban láttunk arra eseteket, hogy két első osztályú és valamikor nagy szerepet játszott csapatunk visszaesett a második osztályba, mert az erök *köteles összemérkőzésénél* akadnak azoknál erősebbek, jobbak, esetleg — szerencsésebbek! A két csapat kénytelen kellelten engedett „a sors gyász parancsának“ s visszahuzódott oda, hová a felsőbb ható ága a M. L. Sz. rendelte. Kérdjük

már mostan, mi jogon kívánja a B. T. C. hogy továbbra is első osztályú csapatnak tekintessék, mikor minden *alapos és elfogadható* ok nélkül, egyszerűen kivonja magát a köteles mérkőzések alól? . . . i

Itt feltétlenül szükség van a M. L. Sz. erélyes intézkedésére! Vagy mondja ki a M. L. Sz., hogy az általa rendezett bajnoki mérkőzésekben minden a kötelekébe tartozó csapatnak *elengedhetlen kötelessége* vagy pedig *tiltsa meg a többi csapatnak*, hogy a bajnokságból elmaradt csapattal nyilvános mérkőzésekben részt vehessenek. Végül: a mely csapat csak egy évben is kivonja magát a bajnoki küzdelmekből, az a következő évre mindig *egy osztálylyal lejjebb* sorozandó.

(Beküldetett.)

Több „kisebb” Egylet nevében:

Spectator.

A Margitszigeti ezüst labda mérkőzések. A margitszigeti ezüstlabda intéző bizottsága január hó 15-én tartotta ülését a M. A. C. helyiségében, melyen a M. A. C. kiküldöttein kívül a Postás T. S. E., B. A. K., 33 F. C., Törekvés S. E. és III. ker. T. V. E. volt képviselve. A Magyar Labdarugók Szövetsége részéről Kárpáti Béla alelnök volt jelen. Stankovits Szilárd elnök elsősorban az ezüstlabda intéző-bizottsága két tagját választotta meg. A két intéző bizottsági tagságot Horváth Ferencz a F. T. C. tagja és Moór Jenő a M. A. F. K. tagja nyerte el. A mérkőző egyesületek sorsolásának eredménye a következő:

Selejtező mérkőzések:

I. Tisztviselők Labdarugó Egylete—Komáromi F. C. (február 18 vagy 25)

II. Törekvés Sport-Egylet—III. ker. Torna- és Vivő-Egylet (február 25.)

III. Budapesti Athletikai Klub—„33” Football-Club (február 25.)

IV. Ujpesti Törekvés-Football-Club—Müegyetemi Athletikai és Football-Club (február 18.)

Osztályozó mérkőzések:

a) Magyar Athletikai Klub—I. selejtező-mérkőzés győztesével (március 18.)

b) Ferencvárosi Torna-Club—II. selejtező-mérkőzés győztesével (március 11.)

c) Ujpesti Torna-Egylet—III. selejtező-mérkőzés győztesével (március 25.)

d) Postás Tisztviselők S. E.—IV. selejtező-mérkőzés győztesével (március 11.)

Az előmérkőzések során a c) mérkőzés győztese, a b) mérkőzés győztesével és a d) mérkőzés győztese, az a) mérkőzés győztesével kerül össze, míg a döntőt a c—b és a d—a mérkőzések győztesei fognak egymás között kivívni.

A „33” Football Clubja VI-ik rendes évi közgyűlésén a következő tisztkart választotta meg. Kapitány: málczai és márki Márky Mihály, másodkapitány Koch Nándor, titkár Kiss Gyula, pénztáros Steiner Géza, ellenőr Szűsz Hugó, jegyző Weisz Ármin, gondnok Rzehák Béla, bizottsági tag Lill Károly. A közgyűlés Lill Károlynak a klubban szerzett érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A „33” Football Clubja, mely mult ősszel a bajnokság utolsó mérkőzéseiben igen szép formát mutatott—komolyan készül az idej serlegmérkőzésekre, amelyekben igen számba veendő ellenfél lesz, különösen ha Boszniából hazatért, kiváló hátvédje, Steiner Bertalan ismét elfoglalhatja helyét a csapatban.

Az ezüst labda mérkőzések sorsolása f. hó 15-én este volt a Nemzeti lovardában. Ez alkalommal egyzersmint megalakult az ezüst labda intéző-bizottsága az 1906. évre, a következőképen: elnök: Stankovits Szilárd; e szövetséget Kárpáthy Béla; a M. A. C.-t Lauber Dezső, az adományozót Polonyi Dezső fogják képviselni. Választott tagok lettek: Horváth Ferencz és Moor Jenő. A 12 benevezett közül négy legerősebb csapat a selejtező mérkőzésekben nem vesz részt. Ezek a:

I. M. A. C.

II. F. T. C.

III. U. T. E.

IV. Postás.

A fennmaradt nyolcz egyesület selejtezőt játszik egymás között:

I.	{ 1. T. L. E 2. Komárom }	győztes játszik a M. A. C.-vel.
II.	{ 3. Törekvés 4. III. ker. }	„ „ „ F. T. C.-vel.
III.	{ 5. B. A. K. 6. 33. F. C. }	„ „ „ U. T. E.-vel.
IV.	{ 7. Ujp. Törekv. 8. M. A. F. C. }	„ „ „ Postás-sal.

A selejtező mérkőzések februárban, az első mérkőzések pedig márciusban játszandók le.

A fenti kimutatásból kikerült négy győztes csapat, ha meg tartják a kimutatásbeni számaikat, úgy az I. győztes játszik a IV. győztesével, a II. győztes játszik a III. győztesével.

A Budapesti Torna Klub tavaszi játék programja. Mint Minden évben, úgy az idej tavaszra is a Budapesti Torna-Club érdekes programot állított össze. Három csapata, az I. A), az I. B) és II. csapat átlendőan fog szerepelni és ezeken kívül a III-ik, az *old boys*-csapat is több mérkőzést fog játszani:

**Sportkedvelők
figyelmébe!**

Beck Károly
BUDAPEST, József-utca 14.

Elvállal autobillok
szakszerű javítását va-
lamint kerékpárok
és e szakmába vágó
munkákat.

**Sportkedvelők
figyelmébe!**

Az I. A) csapat szereplése főleg nemzetközi mérkőzések kivívására szorítlanok, de játszani fog a vezetőhelyen szereplő sazaí csapatainkkal is. Az I. B) csapat melynek játékképessége majdnem egy fokon áll az I. A) csapattal és a II. csapat főleg a magyar csapatokkal való mérkőzésekre fogja a fősulyt fektetni.

A B. T. C. három csapata a tavasz folyamán több mint ötven mérkőzést rendez.

A külföldi csapatok közül a következőket említhetjük meg: az angol *Pilgrims* és a világhírű *Aston Villa*, a prágai *Slávia*, *Deutscher Fussball-Club* és a *Sparta*, a bécsi *Kriketterek*, I, *Vienna F. C.* és a párisi *Racing Club de France*. Hazai csapataink közül a I. osztályu Postások, Ferenczvárosi T. C., Magyar Testgyakorlók Köre, Újpesti T. C., Fővárosi T. C., 33 Football-Club, Budapesti Atlétikai Klub és a Typographia Sz. C. és a II. osztályu Törekvés S. C., Tisztviselők L. E., III. kerületi Torna és V. E. és a Magyar Uszók E. lesznek a B. T. C. ellenfelei. A Tornaklubnak azonkívül egy egyetemi reprezentatív csapattal, a vidékiek közül a Pozsonyi T. E., az Újpest—Rákospalotai A. K., a zágrábi Sportski Nogometnival és esetleg a monori és fiúmei football-csapatokkal lesz alkalma erejét összemérni. A vándordíj-mérkőzések közül csak a tornaszövetségi serlegrre nevez be, a melyet eddig már három ízben sikerült megvédenie.

Angol footballcsapatok Budapesten. Ez évi nemzetközi programnak egyik legkiválóbb eseménye lesz a *Pilgrims* nevű angol csapatnak budapesti szereplése. A kitűnő csapat, mely tavaly Bécsben fölényes győzelmeket aratott Bécs legjobb legénységei fölött (Cricketterek ellen 7 : 1, W. A. C. ellen 10 : 1) s legutóbbi angol körutja alkalmával példátlan sikereket ért el, 1906. év husvét három napján mérkőzni fog a Budapesti Torna-Club, a Magyar Testgyakorlók Köre s a két egyesület válogatott legénysége ellen. Budapestre jön a világhírű *Aston Villa* s úgy a B. T. C., mint a M. T. K. ellen játszani fog. A pünködsi ünnepek alkalmával egy francia csapatnak, a *Racing Club de France*-nak játékában lesz alkalma publikumunknak gyönyörködni.

A középiskolai tanulók szövetsége. A középiskolai labdarugók szövetsége a hó folyamán alakul meg. A szövetség célja az, hogy az egyes iskolák ifjúsága az illetékes tanárok felügyelete alatt mint iskolai sportot üzhesse a footballt. Az egyes iskolák egymás ellen fognak játszani a középiskolai bajnokságért. Az eszmének már esdig is számos sportlall foglalkzó tanférfiut nyertek meg. Így a szövetség diszelnökségét elfogadták Kárpáti Béla és Röser A. Edvin tanárok. A többi tisztséget a maga kebelében töltötte be az ifjúság: a pénz-

tár kezelésére *Schneider* Richárd gazdatisztet kérték fel. A szövetség tagja lehet minden magyarországi középiskolai ifjúsága, mely 3 korona beiratási és 5 korona tagdíjat fizet. Az új szövetségbe. Eddig tizenegy fővárosi középiskola lépet be.

Torna, atletika, vivás.

Olympia. Az Áthenben rendezendő atletikai és tornászati versenyek iránti érdeklődés mind nagyobb hullámokat ver, úgy hazánkban mint a külföldön. A magyar olympiai bizottság legutóbb tartott ülésén, melyen a kormány képviselőjében *Bonez* Ödön dr. miniszteri tanácsos és *Goposa* László dr. min. oszt. tanácsos vettek részt, elhatározták, hogy a magyar olympiai szervezet védnökeül: *József* főherczeg, ő cs. és királyi fenségét kéri fel. Határozatba ment továbbá, hogy s kormánytól 10,000 korona segélyt kér a bizottság tervének végrehajtására, valamint az is, hogy az Áthébe való utazás a tengeren, a többi nemzet atletáival együttesen fog történni.

A bizottság tornászati szakosztálya a következő-

Elnök: Iszer Károly, előadó: Bély Mihály, A szakosztály a következőkkel egészítette ki magát: Híjós Alfréd, Andor Tivadar, Homicsko Athanáz, Sulyok János, dr. Wein Dezső, Nagy Sándor, Pethe Ferencz Eperjes, Schneider Frigyes Sopron, Schifler Ferencz Debreczen, Szőte Elemér Győr, Bernáth János Kaposvár, Bérczy Ede Szeged és Verő Adolf Temesvár.

Amerikából, mint a „New York Heraldban“ olvassuk, nem kevesebb mint 60 athléta vesz részt a görög versenyeken.

Az angolok is nagyszabásu előkészületeket tesznek s felszólítják a hiresebb angol athlétaikat a versenyben való részvételre; ez utóbbiak közzé tartoznak *Cornvallis* (Oxf.), *H. Benn* (LAC), *Foroler* (LAC), *L. J. Reed* (JLH) stb.

Az osztrák sportegyesületekből is egy nagy előkészítőbizottság alakult, melynek védnökségét *Rainer* főherczeg fogadta el. A görög rendezőbizottság 6000 koronát bocsátott rendelkezésükre.

A cseh sportegyletek olympiai bizottságába a központi görög olympiai bizottság *Chrisatist* küldte ki Prágába.

Halálozás. *Hartl* János, a híres bécsi vivómester hosszu, kinos szenvedés után a bécsi elmeogyintészetben

Alapítva 1875.

Olbrich L.

Budapest, VI., Teráz-körút 6. sz.

Magyar Torna Egyletek Szövetsége hitelesített füles labdái egyedüli készítője.

Football kellékek nagyban.

Futó cipők.

Az összes helybeli egyletek football szállítója,

Football labdák- Football ingek. Football nadrágok. Football szá- rak, Football cipők.

Képes árjegyzék ingyen.

meghalt. Hartl évtize leken át Bécs legünnepeltebb mes-
tere volt. Világhíre *hölgytanítványai*val tett szert, kik
közül a Metterknecht leányokat 1895-ben Budapesten
is bemutatta. Kiváló munkásságot fejtett ki, a szála-
pokban is, hová számos cikket írt.

Olympia játékok. Az angol lapok legutóbbi jelen-
tése szerint *Eduárd* angol király azzal a tervvel foglal-
kozik, hogy a görög olympiai játékok alkalmából Athénbe
utazik és elvállalja a nagy nemzetközi rendezőbizottság
védnökségét.

A „Budapesti Athletikai Club“ f. évi február 10-én
este 8 órakor tartja a Dohány utca 32. sz. alatt levő
tornatermében *VI. rendes évi közgyűlését*. Tárty: 1. El-
nöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés.
4. Felmentvények. 5. Alapszabály módosításra vonat-
kozó indítvány. 6. Esetleges egyéb indítványok. 7. Elnök-
ség és igazgató választmány megválasztása.

Uszás, Korcsolyázás, Turisztika.

Az 1906. évi uszóversenyek. Az uszósporttal fog-
lalkozó nagyobb egyesületeink az idei uszóbajnokságo-
kat és az idei uszóversenyeket a következőképen álla-
pították meg:

A *plunging-bajnokságot* a Budapesti Egyetemi
Athletikai Club és a Magyar Uszó-Egyesület is valószí-
nűleg akarja rendezni, de a M. U. E.-et bizzák meg
a plunking-bajnokság rendezésével, miután az utóbbinak
tizennégy éves multjánál fogva több jogcíme van ezen
bajnokság rendezésére.

A 220 yardos bajnokságot a Balaton Uszók Egye-
sülete (junius végén), az 100 méteres bajnokságot a
Magyar Testgyakorlók Köre (augusztus közepén), a 100
yardos bajnokságot a Magyar Uszó-Egyesület (augusz-
tus 5-én) és a folyambajnokságot a Magyar Athletikai
Szövetség megbízásából a Ferencvárosi Torna-Club
(augusztus 20-án) akarja rendezni.

A M. A. Sz. uszószakosztályának üléséig előre-
láthatólag még a Budapesti Athletikai Klub, az Óbudai
Torna-Egylet, a Műegyetemi Athletikai és Football-Club,
a Magyar Athletikai Club és a Budapesti Egyetemi Ath-
letikai Club is bejelentik igényüket egy-egy bajnok-
ságra

Eddig a következő versenyek megrendezését jelen-
tették be egyesületeink.

Balaton Uszók Egyesülete: junius 24., július 15.
(Balatonföldváron), október 12.

Magyar Testgyakorlók Köre: május, augusztus,
december hónapban és egy-egy versenyt Siófokon és
Gödöllőn.

Ferencvárosi Torna Club: július 8, november 4.
Budapesti Athletikai Klub: május elején, július vé-
gén, október közepén és december elején.

Józsefvárosi Sport-Club: július 15. (Tatán), augusz-
tus 25., 26., november 25.

A felsoroltakon kívül uszóversenyeket fognak ren-
dezni: Az Óbudai Torna-Egylet, a Budapesti Egyetemi
Athletikai Club, a Budapesti Torna-Club, a Műegyetemi
Athletikai és Football-Club és a Magyar Athletikai
Club.

A Budapesti Korcsolyázó Egylet új elnöke A Bu-
dapesti Korcsolyázó Egylet elhunyt elnöke, dr. Busbach
Péter helyébe: *Benke* Gyulát, a Budapesti Takaré-
pénteke és Országos Zálogkölcson Intézet vezérigazga-
tóját választotta meg. Csak gratulálhatunk a B. K. E.-ek
a szerencsés választáshoz!

Híres korcsolyázók. Valamikor a szellemi munka
embereinek egyik legkedvesebb szórakozása volt a kor-
csolyázás. Klopstock, a híres német költő, például szenved-
élyes korcsolyázó volt, aminek költészetében is nyoma
van. Három ódát írt ugyanis a korcsolyázásról. Goethe
is szeretett korcsolyázni, művész volt ebben is, mint
mindenben. Kaulbach le is festette Goethét, ahogy kalap-
pal a kezében végigrobog a jégpályán. Híres korcsolyázó
volt III. Napoleon is, wilhelmshöhe-i fogságában ez volt
legkedvesebb mulatsága. Wellington, a waterlooi győző,
annyira szeretett korcsolyázni, hogy még aggkorában is
ő ákat töltött a jégen. A korcsolyázás tulajdonképeni
hazája — mint ismeretes Oroszország, ahol a gazdag
urak és hölgyek óriási fényűzést fejtenek ki korcsoly-
áikkal. Nem ritka az arany és ezüst korcsolya, de
még a drágakövekkel kirakott sem.

Országos korcsolyázóverseny. A Budapesti (Budai
Tornaegylet február 2-án széna-téri jégpályáján országos
korcsolyázó-versenyt rendez a következő programmal:
1. Ifjúsági műverseny (12—17 éves középiskolai tanulók
számára). 2. Ifjúsági sikverseny 300 méterre (12—14
éves középiskolai tanulók számára) Egyleti zárt. 3. Sik-
verseny 500 méterre (Országos nyílt). 4. Sikverseny
1000 méterre. (Egyleti zárt). 5. Vegyes páros műver-
seny. (Egyleti zárt). 6. Sikverseny 1500 méterre. (Or-
szágos nyílt). 7. Műverseny. (Országos nyílt).

Magyarország gyors- és műkorcsolyázó bajnoksága.
A Budapesti Korcsolyázó Egylet január hó 16. 17. és
18.-án rendezte az idei korcsolyaversenyeket rendkívül
nagy érdeklődés mellett, dacára annak, hogy a verse-
nyek az enyhe időjárás mellett már reggel 8 órakor
kezdődtek. A három napos versenyből kitűnt, hogy rö-
vid távolságokra (500 m.) *Mannó* Miltiades, középtáv-
olságokra (5000 m.) *Vampetics* Imre és hosszú távolsá-
gokra (10,000 m.) *Schik* László a jelenlegi legjobb fu-
tók.

*Magyarország 1906. évi gyorskorcsolyázó bajnok-
ságát* szép stílusban *Vampetics* Imre nyerte meg, míg

Mannó 500 méterre új magyar rekordot teremtett, amennyiben a távot 49 mp. alatt futotta be.

Magyarország 1906 évi műkorcsolyázó bajnokságát pedig mint egyellen jelentkező, tehát walk overben ifj. *Urbáry* Sándor nyerte meg. E nagyarányu műversenyzőnk határozottan méltó e szép címre, mint amellet sajnos, hogy nem akadt egyetlen egy versenytársa sem.

A verseny részletes lefolyása a következő:

Kedden január 16-án:

500 méter. 1. Manno M 49 mp., 2. Wampetics 50 mp., 3. Péczely 51 mp., 4. Leviczky 51⁹/₁₀ mp. Indultak még: Gyurmán és Schick.

5000 méter. 1. Wampetics 10 p. 12³/₁₀ mp. 2. Schick 10 p 21 mp., 3. Manno 10 p. 30³/₁₀ mp. 4. Péczely 10 p. 44³/₅ mp., 5. Gyurmán 10 p. 48⁹/₁₀ mp., 6. Leviczky 10 p. 53¹/₁₀ mp.

Csütörtök, január 18-án:

1500 méter. 1. Wampetics 2 p. 49¹/₅ mp. 2. Manno 2 p. 50³/₅ mp., Péczely 2 p. 56³/₁₀ mp. 4. Gyurmán 3 p. 1³/₅ mp., 5. Leviczky 3 p. 3⁷/₁₀ mp. 6. Schick föladta.

10,000 méter. 1. Schick 21 p 34 mp., 2. Wampetics 22 p. 8³/₁₀ mp., 3. Leviczky 24 p. 34³/₁₀ mp., 4. Péczely 25 p. 42⁵/₁₀ mp, 5. Gyurmán 25 p. 44 mp., 6. Manno föladta, — Végeredmény Magyarország gyorskorcsolyázó bajnokságára: 1. *Wampetic* Imre, 2. Manno, 3. Péczely.

Turisták felolvasása. A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya február 6-án, kedden félhét órakor felolvasást rendez a kir. Tul. Egyetem földrajzi intéze ének nagytérképében (régí országház, Sándor-utca). Ez alkalommal Rónaky Kálmán dr. tart előadást ezen a címen: „Messze földön — idegenben.” Vendégeket szívesen látnak.

A Budapesti Torna Club turisztikai kirándulásai. A B. T. C. 1906. évre írt kirándulásai a következők: Február 2-án délután Rózsa lomb—Szépvölgy—Hüvösvölgy.

Február 18-án Piliscsaba. Szántó, báró Orosdykastély, Csepőkőbarlang, Karapihenő, Pilishegy (757 méter), Vaskapu völgye, Mexikó, Bandiheverő. Horgos-emelkedő, Tibihágó, Kétáguhegy, Kesztolecz, Leányvár.

Február 25-én Lábszán (Ski)-kirándulás a budai hegyekbe.

Márczius 11-én Verőcze, Katalinpuszta, Szarvashegy, Nagy-Szál, Vác.

Április 1-én Nagymaros, Csucshegy, Zebegény.

Április 16-án Dömös, Dobogókő, Dömörkapu, Szentendre.

Április 29-én Hüvösvölgy, Remete-Mária, Solymár.

Május 6-án majális Kovácspatakon.

Május 20-án Pálvölgyi barlang bejárása.

Junius 3—4-én Azgteleki barlang és vidéke.

Október 6—7-én Rax, Schneeberg (Ausztria).

Október 20—21-én Salgótarján (Kőszénbánya) Karancs (700 m.), Baglyas alja.

November 4-én Békásmegyér, Nagykevény, Solymár, Hidegkut.

November 18-án Törökbalint, Csiky-hegyek, Budakesz, Zugliget.

December 2-án délután Óbuda, Hármasthatár hegy, Csucshegy, Solymár.

Vivás.

A Műgyetemi Athletikai és Football Club f. hó 20-án és 21-én tartotta országos handicap-vívóversenyét Fodor Károly vívómester termében nagy és előkelő közönség előtt. A versenyek csaknem minden egyes száma érdekes, magas fokon álló vívást muta-ott. A legnagyobb érdeklődést azonban Krencsey—Mészáros küzdelem keltette: Mészáros Ervin egyik legkitünőbb vívónk méltó, erős ellenfélre talált Krencseyben, úgy hogy a küzdelem kimenetele végig bizonytalan volt, míg végül 3:3 állás után erős küzdelem után sikerült Mészárosnak Krencseyt legyőznie. Mindkét kiváló vívónak hatalmas taps jutott osztályrészül.

A versenybíróság Nagy Béla dr., Zulavszky Béla százados, Berty László honvédfőhadnagy, Hajdu Marczell dr. és Schenker Zoltán hadnagyból állott, Renyi József dr. műgyetemi tanár szép beszéddel üdvözölte a versenybírákat, a győzteseket és a közönséget.

A szombaton megtartott körmérkőzések két-két első helyezettjéből vasárnap délelőtt alakult a verseny végeredménye ckként:

1. Mészáros Ervin (M. A. C.) előny nélkül, 7 győz., nagy ezüstplakett.

2. Krencsey Géza (M. A. C.) előny nélkül, 6 győz., ezüstplakett.

3. Szende Dezső (F. V. C.) 2 tusselőny, 4 győz., ezüstplakett.

4. Warkner Lajos (M. A. E. C.) 1 tusselőny, 4 győz., bronzplakett.

5. Apáti Jenő (B. B. T. E.) 1 t. e., 3 győz., bronzplakett.

6. Nagy Valér (M. A. C.) 1 t. e. 3 győz.

7. Éber István (F. T. C.) 5 t. e., 2 győz.

8. Hoffer László (Ludovika) 3 t. e., 1 győz.

Szerkesztői üzenetek.

(Közérdekű, sportszerű kérdésekre szívesen válasszunk e rovatban.)

Spectator nak. Beküldött cikkét lapunk mai száma hozza egész terjedelmében, csak édességét tompítottuk egyes helyen. Tapasztalatunk szerint az igazság akkor is győz, ha nem sért! Az egyéneket vagy egyleteket illető polemiákat nem szeretjük.

Kezdő labdarugónak. A „Football-Labdajáték” könyvét Németh Andor, a Magyar Labdarugók Szövetsége főtükra adta ki; tessék nála megrendelni. Ára 2 kor.

L. M. Első cikkünkben felelünk levelére.

